22.11.2025

RIKTLINJER FÖR RISKHANTERINGEN

Riskhantering inom Finlands Röda Kors

Riskhantering är ett konsekvent förfaringssätt som syftar till att säkerställa en ändamålsenlig identifiering, bedömning, hantering och uppföljning av risker som täcker Finlands Röda Kors verksamhet. Riskhanteringen gäller organisationen hela verksamhet och alla dess aktörer.

Riskhanteringen är en del av den interna tillsynen och ingår i Finlands Röda Kors ledningsprocess, utarbetandet av en verksamhetsstrategi, planeringen av verksamheten och ekonomin, beslutsfattandet, den dagliga ledningen och verksamheten samt kontroll- och rapporteringsförfarandena. Riskhanteringsprocessen ger information om riskerna och effektiviteten hos åtgärderna för att hantera dem.

Riskhanteringen har en stark koppling till olika delområden i ledningen av organisationen, såsom säkerhetsledningen, säkerställandet av god förvaltning och kravenlighet samt beredskapsverksamheten.

I en föränderlig verksamhetsmiljö syns riskhanteringen som organisationens förmåga, som kan utvecklas målmedvetet och som stöder organisationens verksamhet även vid nya och oförutsedda hot och möjligheter.

Riskhanteringen genomförs enhetligt i organisationens olika enheter utifrån dessa riktlinjer. Riskhanteringsarbetet bygger på ISO 31000-standarden och också på COSO ERM-ramverket. Denna riktlinje kompletteras av en noggrannare riskhanteringsanvisning. För vissa delområden i organisationens verksamhet har man utarbetat noggrannare riktlinjer eller anvisningar som gäller riskhanteringen inom delområdet i fråga.

Centrala begrepp

Med **risk** avses den inverkan som osäkerhet har på målen. En risk är en avvikelse från det förväntade och kan vara ett hot eller en möjlighet. Till följd av risken kan uppnåendet av målen förhindras eller försvåras, verksamhetsmöjligheter bli outnyttjade eller så kan andra skadliga följder orsakas. Å andra sidan kan en risk också vara förknippad med nya verksamhetsmöjligheter. Med **kvarstående risk** avses den risk som kvarstår efter riskhanteringsåtgärderna.

Riskklassificeringen stöder strukturering och hanteringen av riskerna samt riskbedömningens enhetlighet. Riskerna som gäller organisationens verksamhet och verksamhetsmiljö indelas i följande klasser enligt riskens karaktär:

- Strategiska risker: långsiktiga risker som gäller organisationens strategiska mål och val
- Operativa risker: risker som gäller den dagliga verksamheten, personalen, ledningen, processerna och systemen
- Ekonomiska risker: risker som gäller ekonomin och finansieringen
- Skaderisker: risker för händelser som gäller personer och egendom

I alla riskklasser kan riskkällorna vara både externa och interna. Riskklasserna innefattar risker som hör till olika områden eller riskkategorier.

Hanteringen av ryktesrisken som är viktig för organisationens verksamhetsförutsättningar återspeglas i alla riskklasser och den granskas också som ett separat perspektiv.

22.11.2025

Riskbenägenhet och -tolerans avser i vilken omfattning och hurdana risker organisationen är beredd att ta för att nå sina mål och hurdana kvarstående risker den är beredd att tolerera. Risktagningen betraktas som en del av beslutsfattandet. En effektiv riskhantering gör det möjligt att ta begrundade risker för att främja organisationens mål. Vår risktagning begränsas dock av behovet att skydda personer, egendom och verksamhetsförutsättningarna liksom även vårt rykte mot hot och av säkerställandet av verksamhetens lag- och kravenlighet.

Målen och principerna för riskhanteringen

Syftet med riskhanteringen är att ta fram information om riskerna till stöd för beslutsfattandet och ledningen såväl i samband med verksamhetsstrategin och strategiska val som i den dagliga verksamheten. Riskhanteringen stöder uppnåendet av målen i verksamhetsstrategin som har godkänts av Finlands Röda Kors ordinarie stämma och i de verksamhetsplaner som har utarbetats utifrån den genom att identifiera och hantera osäkerhetsfaktorer som gäller dessa.

Riskhanteringen har också på ett bredare plan en viktig roll i säkerställandet av organisationens verksamhetsförutsättningar, förändringsförmåga och verksamhetens kontinuitet i en föränderlig omvärld. Genom riskhanteringen säkerställs också att verksamheten är ansvarsfull och lagenlig samt upprätthålls organisationens tillförlitlighet och rykte.

Finlands Röda Kors riskhantering styrs av följande principer:

- Organisationens riskhantering är målinriktad, regelbunden och proaktiv.
- Riskhanteringen har inkluderats i ledningsmodellen och -förfarandena.
- Riskhanteringens kunskapsbas utvecklas aktivt.
- Riskhanteringskulturen bygger på samarbete och öppen kommunikation.
- Förhållandet mellan riskhanteringsåtgärdernas kostnader och nytta hålls på en ändamålsenlig nivå.
- Verksamhetens kontinuitet tryggas genom att man med tillbörliga planer förbereder sig på att risker realiseras.
- Riskhanteringen utvecklas när verksamhetsmiljön förändras och erfarenheter inhämtas.

Ansvaren inom riskhanteringen

Finlands Röda Kors styrelse ser till att riskhanteringen har ordnats på tillbörligt sätt i hela organisationen. Revisionsutskottet stöder organisationens styrelse genom att bedöma riskhanteringens effektivitet.

På organisationsnivå ansvarar generalsekreteraren för riskhanteringen.

Ansvaren inom riskhanteringen fastställs i enlighet med ansvaren inom det normala ledningssystemet.

- För centralförvaltningens riskhantering ansvarar generalsekreteraren, som
    - på centralbyrån bistås av ledningsgruppen: varje ledare ansvarar för verkställandet inom sitt ansvarsområde
    - i fråga om Kontti-återanvändningsvaruhusen och de Ungas skyddshus bistås av respektive styrelse utifrån institutionens stadgar och eventuella delegeringsbeslut som har fattats av organisationens styrelse; direktörerna för Kontti-kedjan och de Ungas skyddshus ansvarar för verkställandet inom respektive institution

- Blodtjänsts styrelse svarar för riskhanteringen inom Blodtjänst; direktören för Blodtjänst svarar för verkställandet och rapporteringen till Blodtjänsts styrelse och organisationens styrelse.
- För riskhanteringen inom distriktet svarar distriktets styrelse utifrån distriktets stadgar; verksamhetsledaren svarar för verkställandet.
- För riskhanteringen inom avdelningen svarar avdelningens styrelse; revisorn/verksamhetsgranskaren och avdelningsfaddern/distriktets personal stöder avdelningens styrelse i verkställandet av riskhanteringen
- För riskhanteringen inom Punainen Risti Ensiapu Oy svarar bolagets styrelse; verksamhetsledaren svarar för verkställandet.

I praktiken stöds genomförandet av riskhanteringen inom organisationsverksamheten av den utvidgade ledningsgruppens arbete, i vilket centralbyråns ledningsgrupp, distriktens verksamhetsledare och institutionernas ledare deltar.

Alla chefer och anställda vid Finlands Röda Kors svarar för riskhanteringen inom sitt eget ansvarsområde. Även frivilliga och förtroendepersoner är skyldiga att sörja för riskhanteringen i sin egen roll.

Det praktiska genomförandet och utvecklandet av riskhanteringen stöds av riskhanteringschefen som rapporterar till generalsekreteraren.

Organisering av riskhanteringen

Riskhantering sker både på hela organisationens nivå (riskhantering på organisationsnivå) och i dess olika enheter, funktioner, projekt och operationer. De centrala skedena i riskhanteringsprocessen är gemensamma på olika verksamhetsnivåer. Risker identifieras, utvärderas och hanteras som en del av ledningsförfarandena för ovan nämnda helheter.

Riskhanteringen på organisationsnivå styrs tidsmässigt av stämmoperioden och årsklockan. Vid beredningen av verksamhetsstrategin identifierar man till stöd för beslutsfattandet de långsiktiga riskerna på strategisk nivå och utarbetar en plan för hantering av dem. Under stämmoperioden följs de strategiska riskerna upp minst årligen som en del av uppföljningen av verkställandet av verksamhetsstrategin.

Riskhanteringen genomförs vid Centralbyrån, i distrikten, vid avdelningarna och vid institutionerna enligt årsklockan. Vid utarbetandet av verksamhets- och ekonomiplaner utarbetas en riskhanteringsplan som gäller målen för följande år. Vid Centralbyrån, i distrikten och vid avdelningarna granskas riskeras som den operativa verksamheten orsakar och de viktigaste av dessa beaktas i riskhanteringen på organisationsnivå. Riskerna och riskhanteringsåtgärderna följs upp regelbundet som en del av uppföljningen av verksamheten och verksamhetsplanerna.

Riskerna på organisationsnivå och åtgärderna för att hantera dem granskas i organisationens ledningsgrupp och i den utvidgade ledningsgruppen enligt årsklockan i samband med planeringen och uppföljningen av verksamheten. Överblicken av riskhanteringen behandlas i revisionsutskottet och styrelsen.

Riskhanteringen beaktas även i organisationens projekt och operationer. Organiseringen av riskhanteringen i dessa styrs av styrningsmodellen och tidsplanen för ifrågavarande helhet. I enheterna granskas riskerna också på de viktigaste processernas nivå. Enheterna följer upp ovannämnda risker som en del av sitt ledningsförfarande och konsoliderar de största riskerna som en del av riskhanteringen på enhetsnivå och vid behov på organisationsnivå.

Riskhanteringen beaktas också i frivilligverksamheten inom ramen för avdelningarnas verksamhet.

Riskhanteringsprocessen

De centrala skedena i riskhanteringsprocessen är identifiering, utvärdering, behandling, uppföljning och rapportering av risker. Innan riskerna identifieras fastställs det till vilken helhet och vilka mål riskhanteringsprocessen riktar sig.

Risker identifieras genom att kartlägga vilka osäkerhetsfaktorer som kan påverka uppnåendet av målen för den helhet som bedöms. De identifierade riskerna analyseras för att man ska förstå deras grundorsaker och följder. Även riskernas sannolikhet och konsekvenser bedöms enligt en enhetlig skala. Genom bedömningen av riskernas storleksklass kan riskhanteringsåtgärderna fokusera på mer betydande risker.

I fråga om varje risk identifieras befintliga hanteringsåtgärder samt behövliga tilläggsåtgärder för att sannolikheten för risken ska vara på en godtagbar nivå efter hanteringsåtgärderna. Vid valet av riskhanteringsåtgärder beaktas även åtgärdernas kostnader i förhållande till deras nytta.

Vid fastställandet av riskhanteringsåtgärder väljs ändamålsenliga åtgärdsalternativ, vilka är:

- att avlägsna risken (till exempel genom att upphöra med alltför riskfylld verksamhet),
- att minska risken (genom att minska riskens följder och/eller att minska sannolikheten för att risken realiseras),
- att dela eller flytta risken (till exempel genom försäkringar eller avtal),
- att godkänna risken och bereda sig på att den realiseras.

Riskerna och hanteringsåtgärderna dokumenteras enligt riskhanteringsanvisningen. I riskhanteringen på organisationsnivå används ett gemensamt riskregister.

Förändringar i riskerna och riskhanteringens effektivitet följs upp regelbundet som en del av förfarandena för ledning av verksamheten. Vid behov identifieras tilläggsåtgärder för riskhanteringen och riskerna kan eskaleras till enhets- och organisationsnivå.

Det rapporteras regelbundet om riskerna och hanteringsåtgärderna. Organisationsenheterna rapporterar om riskerna och framskridandet av hanteringsåtgärderna enligt årsklockan. Projekten och operationerna rapporterar på det sätt som överenskommits i deras ledningsmodell.

Övervakning av genomförandet av riskhanteringen och utvärdering av effektiviteten

Den externa och interna revisionen utvärderar effektiviteten hos riskhanteringen som helhet enligt revisionsplanerna som revisionsutskottet godkänt.

Revisionsutskottet rapporterar resultaten från granskningarna, eventuella utvecklingsbehov och åtgärdsförslag till stöd för Finlands Röda Kors styrelses beslutsfattande.

22.11.2025

Kontinuerlig utveckling av riskhanteringen

Riskhanteringens förfaranden utvecklas kontinuerligt utifrån revisionens observationer, förändringar i verksamhetsmiljön, verksamhetsutvecklingen och erfarenheter.

RIKTLINJER FÖR RISKHANTERINGEN

22.11.2025

Sekretess:	Offentlig
Version:	2.0
Godkännare:	Finlands Röda Kors styrelse
Godkännande:	22.11.2025